

4. เทคนิคการสอบ

อรนุช กัณสิทธิ์

นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทุกคนต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเสมอเพื่อการลดความวิตกกังวล ลดความเครียดในการสอบ ดังนี้

เตรียมตัวก่อนนักศึกษาสอบ

1. ทบทวน ท่อง ทฤษฎี ตัวอย่าง มาตรการ หรือนิยามตามวัตถุประสงค์ของสาขาวิชาที่ลงทะเบียนเรียนอย่างเข้าใจ

2. เตรียมหลักฐานที่ใช้ในการเข้าสอบคือบัตรประจำนักศึกษาและบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรข้าราชการต้องมีให้พร้อมทั้ง 2 บัตร

3. อุปกรณ์สิ่งที่ต้องใช้ในการสอบ เช่นดินสอ 2B ขึ้นไป ควรเตรียมไว้ 2-3 แท่ง เหลลาคือ เรียบร้อย ขางลบดินสอ ปากกา 2-3 ด้าม ไม้บรรทัด นาฬิกา

4. สถานที่สอบ มหาวิทยาลัยจะเป็นผู้จัดสถานที่สอบและแจ้งให้กับนักศึกษาคงนั้นเมื่อนักศึกษาได้รับการแจ้งข้อมูลแล้วต้องสำรวจสถานที่สอบว่าตั้งอยู่ที่ใด เดินทางไปได้อย่างไรและนักศึกษาต้องไปให้ถึงห้องสอบก่อนเวลา 30 นาที พร้อมทั้งต้องเข้าใจเรื่องข้อปฏิบัติตนในการสอบ

5. เครื่องแต่งกาย นักศึกษาแต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามประเพณีเช่นหญิงควนสวมเสื้อกระโปรง รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้น ชายสวมกางเกง โดยสอดชายเสื้อไว้ในกางเกง โดยสอดชายเสื้อไว้ในกางเกงและสวมรองเท้าหุ้มส้น

6. การเตรียมสภาพจิตใจให้ปกติ มีความมั่นคงและมีความมั่นใจอย่างเต็มที่ในการสอบโดยการมีความศรัทธาในตนเองเชื่อถือว่าตนเองต้องทำได้ กล้าที่จะคิดหรือกระทำและที่สำคัญคือรักตนเอง

การทำข้อสอบแบบปรนัย (Objective Test)

ข้อสอบปรนัย จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือคำถาม และคำตอบ ตัวคำถามของข้อสอบปรนัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ตอบ ได้แสดงความรู้ความสามารถต่าง ๆ ตามที่ผู้ถามต้องการ ซึ่งจะวัดตั้งแต่ความจำผิวเผินไปจนถึง ความเข้าใจ ที่ลึกซึ้ง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การนำไปใช้ได้ ตลอดจนถึงการประเมินค่าของสาขาวิชานั้นๆ คำถามแต่ละข้อจะถามเฉพาะจุดเล็ก ๆ ของเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสาขาวิชา และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหน่วยของตอน ดังนั้นการทำข้อสอบจำนวนมากจึงต้องใช้เวลาในการคิดและการตอบเป็นส่วนใหญ่ จึงสร้างความวิตกกังวลในการทำข้อสอบได้ นักศึกษาจึงควรทำความเข้าใจว่าข้อสอบปรนัยเป็นอย่างไร

ข้อสอบปรนัยที่มหาวิทยาลัยนิยมออกข้อสอบคือ

1. แบบเลือกตอบ (multiple choice test)

ลักษณะข้อสอบประเภทนี้ จะประกอบด้วยโจทย์หรือข้อความที่เป็นประโยคที่สมบูรณ์เป็นตัวคำถาม (stem) เพื่อวัดความรู้ความสามารถ และตัวเลือกตั้งแต่ 3 ตัวเลือกขึ้นไปอีก 1 ชุด รวมเป็น 1 ข้อ ในตัวเลือกนั้นจะมีทั้งคำตอบถูก (key) และคำตอบผิด (distracter) ที่เป็นตัวลวงมาให้นักเรียนพิจารณา

1.1 ประเภทคำถามเดี่ยว (single question) เป็นข้อสอบเลือกตอบที่แต่ละข้อมุ่งถามเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และสมบูรณ์ในตัวเอง โดยไม่เกี่ยวพันกับข้ออื่น ๆ เลย ซึ่งแต่ละข้อจะเป็นอิสระต่อกัน

1.2 ประเภทตัวเลือกคงที่ (constant choice) ข้อสอบประเภทนี้ ในแต่ละตอนจะมีตัวเลือกอยู่ชุดหนึ่งให้นักศึกษาพิจารณาตัวเลือกเหล่านี้ แล้วนำไปตอบคำถามที่กำหนดมาให้หลายคำถาม หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นข้อสอบที่มีคำถามหลายข้อแต่มีตัวเลือกอยู่ชุดเดียว ซึ่งข้อสอบชนิดนี้พัฒนามาจากข้อสอบแบบจับคู่ แต่มีลักษณะที่แตกต่างไปจากข้อสอบแบบจับคู่

1.3 ประเภทสถานการณ์ (situational test) คำถามชนิดนี้จะประกอบด้วยข้อความ รูปภาพ ของจริง หรือเรื่องราวอะไรสักอย่างหนึ่งมาเสนอเร้าใจให้นักศึกษาเกิดความคิดก่อนเป็นตอนนำ จากนั้นจึงตั้งคำถามหลาย ๆ ข้อ หลาย ๆ แง่มุมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น คำถามชนิดนี้มีคุณค่าตรงที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์เบื้องต้นของการศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถวัดสมรรถภาพสมองขั้นสูงได้ง่ายกว่าข้อสอบประเภทอื่น ๆ

เทคนิคและวิธีเลือกคำตอบในข้อสอบ

เทคนิคการทำข้อสอบปรนัย

1. ต้องอ่านคำสั่งและศึกษาทำข้อสอบทั้งฉบับในภาพรวมก่อน
2. วางแผนการใช้เวลาในการทำข้อสอบ
3. ตัดตัวเลือกที่ผิดชัดๆ เพื่อกำจัดตัวลวงจะได้พิจารณาตัดสินใจตัวเลือกอื่นๆ ที่เห็นว่าถูก
4. ระวังโจทย์ที่มีคำปฏิเสธซ้อน เช่น ไม่ใช่, ใช่ เมื่อพบโจทย์ลักษณะนี้ต้องพยายามคิดวิเคราะห์เพื่อหาประเด็นที่ถูกต้องก่อน
5. วิเคราะห์ แยกแยะ เปรียบเทียบ ทุกๆ ตัวเลือกจะคล้ายๆ กันมากเพื่อหาข้อที่ถูกที่สุด

6.สังเคราะห์ มีลักษณะประมวลตัวเลือกอื่นๆ ที่ถูกมาอยู่ในข้อเดียวกันแต่นักศึกษาต้องหาข้อที่ ถูกที่สุด

7.พบข้อสอบที่ยากควรทำเครื่องหมายและข้าม ไปก่อนหลังจากนั้นกลับมาพิจารณาอีกครั้งหากมี เวลาเพียงพอควรทบทวน โดยการอ่านทั้งคำถามและคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

วิธีเลือกคำตอบในข้อสอบ

ข้อสอบของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชส่วนใหญ่มีคำตอบให้เลือก 5

คำตอบ ซึ่งนักศึกษาสามารถใช้วิธีการต่อไปนี้ช่วย ในกรณีที่ไม่รู้คำตอบที่ถูกต้องได้

1) กำจัดคำตอบที่ผิดอย่างเห็นได้ชัดออกไปก่อน ให้เหลือตัวเลือกน้อยลง เพื่อที่คำตอบของ

เราจะมีคำตอบที่ถูกมากขึ้น เช่น ถ้าเหลือตัวเลือก 2 ตัว โอกาสตอบถูกก็คือ 50 – 50

2) คำตอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน มักจะไม่ใช่คำตอบที่ถูก เช่น ถ้าโจทย์ถามว่า กฎ ทั่วไปในการจำคืออะไร ตัวเลือก ก. ท่องจำครั้งละ 1/2 – 1 ชั่วโมง ค. อ่านข้อมูลนั้นซ้ำๆ นี้ แสดงว่าทั้งข้อ ก. และ ค. ไม่น่าใช่คำตอบที่ถูก ทำให้เราสามารถตัดตัวเลือกดังกล่าวทิ้งไป ได้

3) คำตอบที่กินความกว้างมักมีโอกาสถูกมากกว่าคำตอบที่เฉพาะเจาะจง ยกตัวอย่าง ธุรกิจถูกมองว่าเป็นเกมการแข่งขันเพราะอะไร?

ก. มีกำหนดเวลา

ข. มีคนมากมายเข้ามามีส่วนร่วม

ค. มีผู้นำ

ง. มีกฎต่างๆ ที่ไม่แน่นอน แล้วแต่ผู้กำหนด

จ. มีการวางแผน

คำตอบ ง. คือคำตอบที่ควรเลือก เพราะครอบคลุมคำตอบอื่นได้

4) คำตอบที่ตรงข้ามกัน ขัดแย้งกัน ไม่มีคำตอบใดก็คำตอบหนึ่ง น่าจะเป็นตัวเลือกที่ถูก ยกตัวอย่าง

เวลาอ่านหนังสือทบทวนความรู้ก่อนสอบที่ดีที่สุดคือช่วงไหน?

ก. ก่อนเข้านอน

ข. ระหว่างพักกลางวัน

ค. ช่วงสุดสัปดาห์

ง. หลังตื่นนอน

จ.ระหว่างช่วงบ่ายถึงเย็น

ตัวเลือก ก. และ ง. ตรงข้ามกันอย่างเห็นได้ชัด และคำตอบที่ถูกคือ ข้อ ก.

5) ข้อมูลจากคำถามข้ออื่นๆ สามารถเป็นแนวทาง หรือช่วยให้คำตอบแก่นักศึกษาได้ ลองเว้นคำถามข้ามข้อที่คิดไม่ออกนี้ไปก่อน แล้วทำข้ออื่นๆ ต่อ ถ้ามันยังช่วยไม่ได้ให้ใช้วิธีในข้อต่อไป

6) เลือกคำตอบที่ยาวที่สุดหรือสั้นที่สุด โดยพิจารณาจากลักษณะคำตอบที่ถูกในข้ออื่นๆ เพราะส่วนใหญ่แล้ว ผู้ออกข้อสอบแต่ละคนมักมีสไตล์ของตัวเอง คือ อาจชอบให้ตัวเลือกที่ยาวที่สุดเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด หรือไม่ก็ชอบให้คำตอบที่กะทัดรัดอธิบายแต่น้อยเป็นคำตอบที่ถูก

7) ระวังถูกหลงด้วยภาษา เพราะคำบางคำสามารถโน้มน้าวเราให้ตอบว่าข้อความนั้นถูกได้ หวังๆ ที่มันผิด คำที่ว่านี้ได้แก่ ถ้า... จำเป็นที่... ไม่จำเป็นที่.....

8) สังเกตคำบอกไว้ว่าข้อความนั้นผิด คือถ้าข้อความนั้นมีคำว่า “เสมอ ตลอด ไม่เคย ไม่เคย เป็นไปไม่ได้” หรือคำในลักษณะคล้ายๆ กัน ก็มีโอกาasเป็นไปได้อย่างมากที่มันจะผิด ดังนั้นถ้าเราไม่แน่ใจว่ามันถูกหรือผิด ก็ให้ตอบไปว่าผิด

9) ข้อความที่มีคำแสดงถึงความลังเล ไม่แน่ชัด เช่นคำว่า บางที ไม่ค่อยจะ กล่าวโดยทั่วๆ ไปแล้ว หรือ โดยปกติแล้ว มักเป็นข้อความที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดให้เป็นคำตอบที่ถูก ตรงข้ามกับกลุ่มคำในข้อ 8) ที่แสดงความชัดเจนเต็มที่ แต่มักจะเป็นคำตอบที่ผิด

การทำข้อสอบอัตนัย (Essay Test)

การทำข้อสอบอัตนัยเป็นข้อสอบที่นักศึกษาจะต้องคิดหาคำตอบเองทั้งหมด ไม่มีโอกาสเดาสุ่มคำตอบโดยใช้เทคนิคต่างๆ เข้าช่วย ดังต่อไปนี้

1 เขียนสิ่งที่นักศึกษาจำได้ลงไปด้วยวิธีแบบจดโน้ตสั้นๆ หรือรหัสย่อต่างๆ ที่ทำได้ การเขียนสิ่งที่นักศึกษาจำได้ลงไปก่อน ก็เพื่อป้องกันไม่ให้คำถามในข้อสอบทำให้เราสับสน และลดความกลัวว่านักศึกษาจะลืมโน้ตสั้นนี้หลังจากลงมือเขียนข้อสอบแล้ว

2 แบ่งเวลาทำข้อสอบ โดยอ่านข้อสอบให้หมด แล้วพิจารณาว่า

- มีเวลาในการทำข้อสอบนานเท่าไร

- มีคำถามกี่ข้อ

- คำถามข้อไหนยาก / ข้อไหนง่าย

- คำถามแต่ละข้อมีคะแนนเท่าไร ถ้าผู้ออกข้อสอบไม่เขียนบอกไว้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าทุกข้อมีคะแนนเท่ากันเมื่อทราบคำตอบข้างต้นแล้วให้แบ่งเวลาสำหรับทำข้อสอบแต่ละข้ออย่างเหมาะสม

ตัวอย่างเช่น ข้อสอบชุดหนึ่งให้เวลาทำ 3 ชั่วโมง คำถาม 4 ข้อ มีคะแนนดังนี้ ข้อแรก 10 คะแนน ข้อสอง 20 คะแนน ข้อสาม 20 คะแนน ข้อสุดท้าย 50 คะแนน รวมทั้งหมด 100 คะแนน เราจะแบ่งเวลาออกเป็น

- เวลาสำหรับอ่านข้อสอบและทบทวนคำตอบตอนท้าย 30 นาที (เหลือ 150 นาที)
- เวลาสำหรับตอบคำถามข้อ 1 (10% ของ 150 นาที) 15 นาที
- เวลาสำหรับตอบคำถามข้อ 2 (20% ของ 150 นาที) 30 นาที
- เวลาสำหรับตอบคำถามข้อ 3 (20% ของ 150 นาที) 30 นาที
- เวลาสำหรับตอบคำถามข้อ 4 (50% ของ 150 นาที) 75 นาที

แต่ถ้าทุกข้อคะแนนเท่ากัน ให้แบ่งเวลาเท่าๆ กัน และจงอย่าใช้เวลามากไปกว่าที่กำหนดนี้ในแต่ละข้อ เช่น ถ้า 30 นาทีแล้วยังทำข้อ 2 ไม่เสร็จ ให้เว้นบรรทัดทิ้งไว้ แล้วไปทำข้ออื่น การใช้เวลาเกินในข้อหนึ่งข้อใด จะลดเวลาสำหรับข้ออื่นๆ และส่งผลกระทบต่อคะแนนโดยตรง คือแทนที่จะได้ตอบครบถ้วน ได้คะแนนเต็มจากข้ออื่น เราก็จะตอบได้น้อยลง คะแนนน้อยลง โดยเฉพาะในข้อสุดท้าย นอกจากนี้การที่เราทำไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด อาจหมายความว่ามั่นใจมากกว่าที่คิด ดังนั้นจึงไม่ควรเอาเวลาของข้ออื่นที่ง่ายกว่าไปทุ่มเทให้กับมัน

3. ทำข้อที่ง่ายและคะแนนมากก่อน จากตัวอย่างข้างต้น ถ้าข้อ 1 (10 คะแนน) กับข้อ 3 (20 คะแนน) ง่ายสำหรับเรา ให้ทำข้อ 3 ก่อน โดยตอบให้ชัดเจน ตรงคำถาม ภายในเวลาที่สั้นที่สุด เพื่อให้มีเวลาเหลือสำหรับข้อที่เราคิดว่ายาก

สิ่งสำคัญในการทำข้อสอบอัตนัยอย่างหนึ่งคือ เราต้องอ่านคำถามให้รู้แน่ๆ ว่าจะอะไรคือคำตอบที่ผู้ออกข้อสอบต้องการ ถึงแม้จะต้องอ่านคำถามนั้นหลายรอบก็ตาม เพราะความเข้าใจในคำถามผิดจะเป็นผลเสียอย่างมาก ซึ่งคำถามที่เรามักจะพบเห็นในข้อสอบอัตนัยก็ได้แก่

- ให้เปรียบเทียบ ว่าของแต่ละอย่างมีอะไรที่เหมือนกัน และมีอะไรที่ต่างกัน ตัวอย่างการตอบข้อสอบแบบนี้คือ

สิ่งที่เหมือนกัน	สิ่งที่แตกต่างกัน
1	1
2	2

- ให้อธิบายความ บอกว่ามันคืออะไร เราต้องให้คำอธิบายอย่างเพียงพอที่จะบ่งบอกถึงคำตอบอย่างชัดเจน ตัวอย่างข้อสอบแบบนี้คือ
-

ให้บรรยายความหมาย โดยแบ่งเป็น ส่วนคำนำ(ประเด็นคำถาม)

เนื้อความ(ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรือหลักการและเหตุผล)

สรุป(สรุปใจความสำคัญในสิ่งที่คำถามต้องการ)

- ให้วิจารณ์ เมื่อเจอคำถามลักษณะนี้ เราต้องเอาที่คะแนนมาตรฐานของคนทั่วไปเป็นหลัก ยกเว้นในกรณีที่ผู้ออกข้อสอบระบุชัดเจนว่าต้องการความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เรียน เช่น “ในความคิดเห็นของนักศึกษา สังคมไทยในสมัยปัจจุบันมีข้อดีและข้อเสียอย่างไร” แบบนี้เราถึงแสดงความคิดเห็นของเราได้

- ให้ลำดับความ ตัวอย่างเช่น “จงเล่าสังคมไทยในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบันโดยสังเขป” เรานักศึกษาต้องตอบคำถามประเภทนี้โดยเรียงลำดับของเหตุการณ์ โดยให้เขียนเหตุการณ์ต่างๆ แบบคร่าวๆ ลงบนด้านหลังกระดาษคำตอบก่อน จากนั้นจึงนำเหตุการณ์มาเขียนขยายความตามลำดับ นอกจากความเป็นมาแล้ว การให้อธิบายขั้นตอนการทำงานของกระบวนการต่างๆ ก็จัดอยู่ในคำถามประเภทนี้เหมือนกัน

- ให้ยกตัวอย่าง การตอบคำถามเช่นนี้เราจะต้องอาศัยประสบการณ์ และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งที่เราจะต้องยกตัวอย่างประกอบ ถ้านักศึกษาอ่านคำถามแล้วรู้สึกว่ามันยากเหมือนกัน ห้ามทำไม่ได้เลยสักข้อ ให้เริ่มต้นที่คำถามที่นักศึกษาคิดว่าสามารถเขียนอะไรบางอย่างเกี่ยวกับคำตอบได้ โดยนักศึกษาอาจเริ่มโดยเขียนอธิบายความหมายแล้วพยายามคิดหาเหตุผลประกอบ

กลยุทธ์ต่างๆในการ เพิ่มคะแนนมีดังต่อไปนี้

- อ่านข้อความสะดวกละเอียดให้ผู้ตรวจ โดยในการเขียนแต่ละย่อหน้าให้แสดงข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นเพียงหนึ่งอย่าง เพื่อให้ผู้ตรวจหาข้อเท็จจริงหรือคำตอบที่ต้องการได้ง่ายขึ้น

- เขียนให้เรียบร้อย สะอาดตาที่สุดเท่าที่จะทำได้

- ใช้ปากกาสีดำหรือน้ำเงินเขียนข้อความ อย่าใช้ปากกาสีสดไสบาดตา เช่น แดง เขียว เราควรใช้สีสดๆ นี้ขีดเส้นหรือโยงลูกศรเท่านั้น

- เว้นบรรทัดระหว่างคำตอบแต่ละข้อไว้มากๆ สำหรับเขียนเพิ่มที่หลัง จะได้ไม่ต้องเขียนต่อหน้าอื่น (แล้วบอกผู้ตรวจว่า กรุณาอ่านคำตอบข้อนี้ต่อที่หน้า 9) ซึ่งทำให้ผู้ตรวจเสียเวลาพลิก

กระดาษคำตอบไปมา

- ถ้ามีคำถาม 5 ข้อ แล้วให้เลือกทำ 4 ข้อ เมื่อทำทั้ง 4 ข้อเสร็จแล้ว ไม่ต้องขยับไปทำแถมให้อีกข้อ เอาเวลามาตรวจคำตอบทั้ง 4 ข้อ นั้นให้ถูกต้องครบถ้วนที่สุดจะดีกว่า

- ใช้แผนภาพ แผนภูมิ หรือตารางประกอบ ถ้าลักษณะคำถามเปิดโอกาสให้ทำเช่นนั้นได้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะนำเสนอความคิดของเราและทำให้ผู้ตรวจเข้าใจได้ง่ายขึ้น
- ถ้าทำข้อสุดท้ายไม่ทันจริงๆ ให้เขียนโครงร่างของคำตอบแบบคร่าวๆ ไม่ต้องอธิบายในรายละเอียด

ต่อไปนี้การทำข้อสอบของมสช.ก็ไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปแล้วขอให้นักศึกษาทุกท่านประสบความสำเร็จตามที่หวังไว้ขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านสำเร็จการศึกษา

บรรณานุกรม

ชวาล แพรัตกุล. เทคนิคการเขียนคำถามเลือกตอบ. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์ : ม.ป.ป.

นิภา เมธาวิชัย. การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูธนบุรี, 2533

บุญเชิด ภิญ โยอนันตพงษ์. การวัดและประเมินผลการศึกษา : ทฤษฎีและการประยุกต์.

กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2526.

ยุดา รักไทย. คู่มือ คนเก่งเรียน”. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็กซ์เปอร์เน็ท

สมนึก ภัททิยธนี. การวัดผลการศึกษา. กอปลินธุ์ : ประสานการพิมพ์, 2537

.อุทุมพร จามรมาน. การวัดและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา เล่มที่ 3.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ฟีนนี่พับบลิชซิ่ง, 2530

Stanley Julian C. and Hopkins D. Educational and Psychological Measurement and Evaluation. Prentice-Hall, Inc., 1972.

Thorndike, Robert L., and Hagen, Elizabeth. Measurement and Evaluation in Psychological and Evaluation. 3rd ed. John Willey and Sons, Inc., 1969.